

ARESZT ŚLED CZY
ul. Pietruszkowa 4
89-600 Chojnice

RPO-733160/13
Chojnice 10.10.2013r.

DD – 0912/02/13/16756

Biuro Rzecznika
Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na Raport (RPO-733160-VII-720.5/13/WS) z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Areszcie Śledczym w Chojnicach, która miała miejsce w dniach 13 – 14.05.2013 roku, przesyłam informacje, odnoszące się do zawartych w ww. Raporcie wniosków i zaleceń kierowanych do Dyrektora Aresztu Śledczego w Chojnicach, w zakresie:

1) zapewnienia, aby osoby postronne nie miały dostępu do pomieszczeń, w których przeprowadzane są kontrole osobiste:

- w Areszcie Śledczym w Chojnicach kontrole osadzonych odbywają się w odrębnym, niemonitorowanym pomieszczeniu, wyposażonym zgodnie z obowiązującymi przepisami, znajdującym się na terenie ścisłym jednostki;
- kontrole osadzonych przeprowadzają funkcjonariusze działu ochrony i w ich trakcie do pomieszczenia nie wchodzi żadne osoby postronne;
- jedynymi osobami, które mogą wchodzić do pomieszczeń, w których przeprowadzane są kontrole osadzonych, są funkcjonariusze działu ochrony, którzy bezpośrednio realizują czynności służbowe w kontakcie z osadzonymi.

2) objęcia remontem większej liczby cel:

- ze względu na bardzo ograniczone środki finansowe w bieżącym roku poddano remontowi całościowemu 3 cele mieszkalne, których remont trwał w trakcie wizytacji pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji;
- w trakcie remontu cel odnowiono podłogi, ściany i sufity, wymieniono oświetlenie, dokonano przebudowy pionów wodno – kanalizacyjnych połączonej z wymianą armatury, dokonano całkowitej zabudowy kąceków sanitarnych, wymieniono łóżka na wyposażone w drabinki i barieryki zabezpieczające przed upadkiem, dokonano gruntownego odnowienia pozostałego sprzętu kwaterunkowego;
- remont cel mieszkalnych jest każdego roku ujmowany w harmonogramie prac remontowo – konserwacyjnych, jednak ze względu na niedoszacowanie planów

finansowych, nie ma możliwości zrealizowania wszystkich zaplanowanych prac;

- w przypadku stwierdzonych usterek, przeprowadzane są drobne prace naprawcze i konserwacyjne w wybranych celach oraz odnowienie lub wymiana sprzętu kwaterunkowego;

- zwrócono się z wnioskiem do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy o zapewnienie środków finansowych na realizację tego zalecenia;

3) umożliwienia tymczasowo aresztowanym telefonicznego kontaktowania się z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym:

- w chwili obecnej brak jest podstaw prawnych, aby umożliwiać tymczasowo aresztowanym korzystanie z aparatów telefonicznych oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej, gdyż zakaz taki wynika wprost z art. 217c Kodeksu Karnego Wykonawczego;

- każdy tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji organu dysponującego i to organ dysponujący decyduje o formie i zakresie kontaktu osadzonego ze światem zewnętrznym, w tym z podmiotami o których mowa w art. 215 § 1 Kodeksu Karnego Wykonawczego;

- dodatkowym problemem jest identyfikacja rozmówcy tymczasowo aresztowanego, Służba Więzienna jako instytucja nie ma możliwości weryfikacji danych osoby, z którą mógłby kontaktować się telefonicznie tymczasowo aresztowany; w chwili obecnej brakuje odpowiedniego aktu wykonawczego w tym zakresie;

- w przypadku wprowadzenia niezbędnych zmian w obowiązującym prawie, tymczasowo aresztowani uzyskają możliwość kontaktu telefonicznego z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym w zakresie jaki zostanie ustalony w przepisach

4) zabudowania kąpoków sanitarnych:

- ze względu na bardzo ograniczone środki finansowe w bieżącym roku poddano remontowi całościowemu 3 cele mieszkalne, których remont trwał w trakcie wizytacji pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji;

- w trakcie remontu cel dokonano przebudowy pionów wodno – kanalizacyjnych połączonej z wymianą armatury, dokonano całkowitej zabudowy kąpoków sanitarnych oraz wyposażono je w drzwi w celu zapewnienia prywatności,

- zwrócono się z wnioskiem do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy o zapewnienie środków finansowych na realizację tego zalecenia;

5) przeprowadzenia remontu łaźni, zgodnie z zaleceniami wskazanymi w pkt. 4 raportu:

- podjęto niezbędne prace koncepcyjne mające na celu wyznaczenie stanowisk, które oddzielałyby osadzonych, zapewniając intymność w łaźni;

- wyznaczenie odrębnych stanowisk w łaźni wiąże się z przebudową sieci wodno – kanalizacyjnej i zamontowaniem ścianek z materiału odpornego na działanie wody,

- zwrócono się z wnioskiem do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy o zapewnienie środków finansowych na realizację tego zalecenia;

- z chwilą otrzymania dodatkowych środków finansowych, przystąpimy niezwłocznie

do przeprowadzenia niezbędnych prac mających na celu zrealizowanie zalecenia, dodatkowo realizacja tego zalecenia ujęta zostanie w harmonogramie prac remontowych na 2014 rok.

6) zmiany porządku wewnętrznego w części dotyczącej widzeń, zgodnie z uwagami zawartymi w pkt. 10 Raportu:

- dokonano zmiany porządku wewnętrznego dla Aresztu Śledczego w Chojnicach;
- dokonano zmiany dni udzielania widzeń osadzonym, obecnie widzenia odbywają się: w każdą środę w godzinach od 8.00 do 15.00, i każdą niedzielę w godzinach od 8.00 do 16.00 oraz w ważne dni świąteczne.

7) zwiększenia częstotliwości kąpieli dla osadzonych:

- w chwili obecnej każdy osadzony ma prawo do kąpieli raz w tygodniu; dodatkowo niektórym osadzonym przysługuje dodatkowa łaźnia ze względu na wskazania medyczne;
- kąpiel osadzonych pracujących na rzecz Aresztu Śledczego w Chojnicach i zatrudnionych poza terenem jednostki w systemie bez konwojenta, umożliwiana jest codziennie po zakończeniu pracy.
- wprowadzenie dodatkowej łaźni dla wszystkich osadzonych, wiąże się z jeszcze większym obciążeniem obowiązkami funkcjonariuszy i pracowników jednostki, w związku z tym konieczne byłoby pozyskanie dodatkowych etatów dla działu ochrony i działu kwatermistrzowskiego oraz zapewnienie zwiększonych środków finansowych na czynniki energetyczne.

8) zapewnienia tymczasowo aresztowanym możliwości wykonywania praktyk religijnych:

- zgodnie z ustaleniami Porządku wewnętrznego dla Aresztu Śledczego w Chojnicach, nabożeństwa dla skazanych i tymczasowo aresztowanych odprawiane są dwa razy w tygodniu, we wtorki i soboty. W przypadku większej ilości chętnych dodatkowe msze, mogą być odprawiane w dodatkowych terminach, uzgodnionych z kapłanem.
- dodatkowo nabożeństwa transmitowane przez Polskie Radio, emitowane są przez radiowęzeł o stałej porze – zgodnie z programem;
- po zgłoszeniu przez osadzonego, w tym tymczasowo aresztowanego, potrzeby spotkania z duchownym, wniosek taki jest przekazywany do przedstawiciela odpowiedniego wyznania i ustalany jest termin przeprowadzenia spotkania;
- problemy zgłaszane przez tymczasowo aresztowanych, mogą dotyczyć konieczności izolowania części z nich na polecenie organu dysponującego, gdyż ze względu na zapewnienie prawidłowego toku postępowania karnego lub zapewnienie bezpieczeństwa osadzonym pozostającym w konflikcie nie ma możliwości, aby wszyscy chętni uczestniczyli jednocześnie we mszy świętej;
- w przypadku zgłoszenia takiej chęci, po zakończeniu mszy świętej, kapłan chętnie udziela indywidualnej posługi religijnej osadzonym;

9) zapewnienia, by badania medyczne odbywały się na zasadach wskazanych w pkt.8 Raportu:

- badania lekarskie skazanych odbywają się zgodnie z zasadami określonymi w art. 115 § 7 i 8 Kodeksu Karnego Wykonawczego, a badania lekarskie tymczasowo aresztowanych odbywają się zgodnie z dyspozycją art. 214 § 1 Kodeksu Karnego Wykonawczego;
- podczas wykonywania niezbędnych badań przez personel medyczny, każdorazowo uwzględniane są wnioski osób wykonujących badania o opuszczenie gabinetu przez funkcjonariusza niewykonującego zawodu medycznego;
- w trakcie realizowania doprowadzeń osadzonych na niezbędne zabiegi lub badania medyczne, muszą być brane pod uwagę względy bezpieczeństwa funkcjonariuszy i pracowników przeprowadzających badania lub zabiegi wobec osadzonych.

10) zmiany sposobu informowania osadzonych o sposobie rozpatrzenia prośby:

- wszystkie wnioski, skargi i prośby osadzonych w Areszcie Śledczym w Chojnicach załatwiane są zgodnie z uregulowaniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 roku w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i prośb osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych;
- zgodnie z § 9 ust. 2 ww. Rozporządzenia, można odstąpić od pisemnego zawiadomienia w przypadku prośb i wniosków składanych przez osadzonych w swojej sprawie, jeżeli są one załatwiane bezpośrednio po zgłoszeniu;
- w Areszcie Śledczym w Chojnicach przyjęta jest praktyka niezwłocznego załatwiania prośb i wniosków osadzonych, czyli w dniu ich zgłoszenia; w takim przypadku można poinformować o sposobie załatwienia ustnie;
- w przypadku odmownego załatwienia prośby lub wniosku, szczegółowo opisane są powody takiego rozstrzygnięcia, należy nadmienić, że prośb i wniosków załatwionych odmownie jest niewiele, stanowią one bardzo wąski margines wszystkich załatwianych spraw.

11) rozważenia możliwości zatrudniania tymczasowo aresztowanych:

- na dzień wizytacji Aresztu Śledczego w Chojnicach przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji w jednostce przebywało tylko 12 tymczasowo aresztowanych;
- osoby tymczasowo aresztowane nie zgłaszają się jako kandydaci do zatrudnienia, ale sporadycznie za ich zgodą, wykonują drobne prace porządkowe w oddziałach mieszkalnych, w których są zakwaterowani z zachowaniem zasad wzajemnej izolacji od skazanych i tymczasowo – aresztowanych - współnicy
- zatrudnienie tymczasowo aresztowanych poza obrębem aresztu śledczego wymaga zgody osadzonego i wydania odpowiedniego zarządzenia przez organ dysponujący;
- możliwość zatrudnienia tymczasowo aresztowanych na terenie jednostki jest bardzo ograniczona, ze względu na fakt, że osadzeni zatrudniani są do prac na rzecz aresztu;
- do pracy kierowane są osoby skazane, dla których zatrudnienie jest formą resocjalizacji; natomiast zatrudnienie odpłatne ze względu na bardzo ograniczone środki finansowe realizowane jest w szczególności wobec skazanych, którzy posiadają zadłużenie np. z tytułu alimentów, orzeczonych grzywien lub nawiązek.

12) wydłużenia okresu ważności talonu higienicznego:

- w przypadku realizowania przez osadzonych talonów higienicznych, pomimo określenia terminu jego ważności na okres jednego miesiąca, przesyłki przychodzące do osadzonych nie były odsyłane do nadawcy, nawet po przekroczeniu ustalonego terminu;
- zgodnie z zaleceniem wynikającym z Raportu i wydłużono termin ważności talonów higienicznych do dwóch miesięcy.

13) poszerzenia oferty kulturalno – oświatowej przeznaczonej dla tymczasowo aresztowanych:

- ze względu na uwarunkowania architektoniczne i niewielką przestrzeń Aresztu Śledczego w Chojnicach, w znacznym stopniu ograniczona jest możliwość realizowania zajęć kulturalno – oświatowych lub sportowych na powietrzu, w zajęciach k-o i sportowych poza terenem jednostki mogą uczestniczyć wyłącznie osadzeni posiadający status wyłącznie skazanych ;
- w zajęciach kulturalno – oświatowych i sportowych poza terenem jednostki, mogą uczestniczyć wyłącznie skazani, tym bardziej, że poruszanie się po terenie aresztu oraz udział w zajęciach określonych w art. 221a Kodeksu Karnego Wykonawczego, musi odbywać się z uwzględnieniem konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego;
- poszerzono ofertę zajęć kulturalno – oświatowych dla osadzonych, o dodatkowe 12 zajęć świetlicowych, w ustalonym grafiku dla grup w tygodniu; przy opracowywaniu tygodniowych grafików uwzględnione zostały dodatkowe zajęcia dla tymczasowo aresztowanych;
- w miarę możliwości, zaplanowane zostaną dodatkowe turnieje (np. szachowe i Darta) i konkursy – krzyżówki radiowęzłowe w celu poszerzenia oferty kulturalno – oświatowej dla osadzonych, w tym tymczasowo aresztowanych.

14) zapewnienia, aby funkcjonariusze służby Więziennej przestrzegali stosowania grzecznościowej formy „Pan”, w kontaktach z osadzonymi:

- wszyscy funkcjonariusze i pracownicy Aresztu Śledczego w Chojnicach odnoszą się do osób osadzonych w sposób praworządny z poszanowaniem ich godności, stosując grzecznościową formę „Pan”, temat ten jest poruszany regularnie w trakcie przeprowadzanych z funkcjonariuszami i pracownikami odpraw i spotkań;
- pojedyncze wskazane podczas wizytacji przypadki zwracania się do osadzonych per „Ty” mogły wynikać z nieuwagi, nie wynikały one z braku poszanowania lub chęci naruszenia godności skazanych lub tymczasowo aresztowanych
- zgodnie z zaleceniem w trakcie przeprowadzanych odpraw z funkcjonariuszami i pracownikami zwrócono uwagę na sposób zwracania się do osadzonych i wydano polecenie, aby zawsze używać grzecznościowej formy „Pan”.

15) poszerzenia oferty szkoleniowej funkcjonariuszy Służby Więziennej o zagadnienia z zakresu praw człowieka (ze szczególnym uwzględnieniem praw osób pozbawionych wolności) oraz umiejętności radzenia sobie m. in. ze stresem i

przyjmowaniem krytyki bez szkody dla trudnych w kontakcie osób:

- w planach szkoleń ogólnozakładowych na rok 2014 i kolejne, będą ujmowane tematy obejmujące zagadnienia z zakresu praw człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem praw osób pozbawionych wolności oraz umiejętności radzenia sobie m. in. ze stresem i przyjmowaniem krytyki bez szkody dla trudnych w kontakcie osób;

- w dniu 09.09.2013 zostało przeprowadzone szkolenie ogólnozakładowe dla wszystkich funkcjonariuszy i pracowników jednostki, poruszające zagadnienia z zakresu praw człowieka pt. „Prawa mniejszości”.

- dodatkowo funkcjonariusze jednostki są zgłaszani na zajęcia organizowane przez zespół medycyny pracy Służby Więziennej w Bydgoszczy – Trening Umiejętności Psychospołecznych. W programie warsztatów znajdują się między innymi zagadnienia dotyczące: komunikacji społecznej, sytuacji krytycznych w życiu zawodowym, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem. W warsztatach takich, do tej pory uczestniczyło dwóch funkcjonariuszy jednostki, kolejne dwie osoby będą w nich uczestniczyć w dniach 28-31.10 2013. W miarę otrzymywania miejsc na tego typu zajęciach, kierowane będą na nie kolejne osoby.

16) zamieszczenia na korytarzach oddziałów mieszkalnych cennika kantyny:

- niesłuszne są uwagi osadzonych, że dopiero w kantynie, w trakcie zakupów mogą zapoznać się z wykazem dostępnych produktów, może wiązać się to nawykami z warunków wolnościowych, gdzie kupujący zapoznaje się z ofertą dostępnych artykułów i ich cenami bezpośrednio w punkcie zakupu (sklepie);

- wykazy dostępnych w kantynie produktów, razem z ich cenami są umieszczone na korytarzach oddziałów od stycznia 2013 roku (wykazy znajdowały się w miejscach dostępnych dla osadzonych tj. na tablicach ogłoszeń), także w czasie kontroli przeprowadzanej przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji);

- z informacji uzyskanych od funkcjonariuszy pełniących służbę w oddziałach mieszkalnych i od wychowawców wynika, że osadzeni nie wykazywali zainteresowania zamieszczonymi na korytarzach oddziałów mieszkalnych wykazami artykułów dostępnych w kantynie.

17) wyposażenia piętrowych łóżek w drabinki i barierki zabezpieczające przed upadkiem:

- w trakcie całościowego remontu trzech cel mieszkalnych wymieniono w nich łóżka na takie, które posiadają drabinki i barierki zabezpieczające przed upadkiem;

- w 2013 roku zakupiono 17 łóżek wyposażonych w drabinki i barierki, zostały one wymienione w celach, gdzie łóżka były w najgorszym stanie technicznym;

- na 2014 rok zamówiono 35 kompletów łóżek;

- zwrócono się z wnioskiem do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy o zapewnienie środków finansowych na dalszą realizację tego zalecenia

18) zorganizowania w Areszcie pomieszczenia na widzenie w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej:

- w Areszcie Śledczym w Chojnicach znajduje się pomieszczenie na widzenie w

oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej, wyposażone w stół i krzesła;
- pomieszczenie to dodatkowo jest wykorzystywane do czynności procesowych i jako poczekalnia dla osób przyjmowanych do jednostki;
- ze względu na architekturę budynku i brak dodatkowych pomieszczeń możliwych do zaadoptowania nie ma obecnie możliwości przygotowania takiego pomieszczenia, które spełniałoby oczekiwania pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji.

19) dostosowania przynajmniej jednej z cel do potrzeb osób z niepełnosprawnością:
- w łazni znajdującej się w oddziale mieszkalnym wyposażonej w siedzisko dla osoby niepełnosprawnej lub osoby starszej zostały zamontowane uchwyty, oraz izbach chorych zamontowano dodatkowe uchwyty dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych:
- dodatkowo zamontowano uchwyty w toalecie celi znajdującej się w oddziale mieszkalnym;
- dokonanie dostosowania przynajmniej jednej z cel dla potrzeb osób z niepełnosprawnością jest obecnie niemożliwe ze względu na architekturę budynku, realizacja zalecenia byłaby możliwa w przypadku przeprowadzenia remontu i przebudowy obiektu;
- zgodnie z przyjętą praktyką, osoby niepełnosprawne poruszające się na wózku inwalidzkim, kierowane są do jednostek, w których znajdują się cele i pomieszczenia przystosowane dla takich osób i gdzie nie ma barier architektonicznych uniemożliwiających samodzielne funkcjonowanie w jednostce penitencjarnej;
- zwrócono się z wnioskiem do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Bydgoszczy o zapewnienie środków finansowych na realizację tego zalecenia, w części która jest możliwa do przeprowadzenia w istniejących warunkach.

20) przekazania kserokopii decyzji w pkt. 4 Raportu:

- w załączeniu przesyłam uwierzytelnione kopie decyzji Dyrektora o oszczędnościach, wydanych w terminie: od 1 lipca 2012 roku do 31 maja 2013 roku.,

Wyk. 4 egz.

1. egz - adresat
2. egz.- Dyrektor Okręgowy SW w Bydgoszczy
3. egz.- CZSW – Zespół Kontroli w Warszawie
4. egz.- a/a

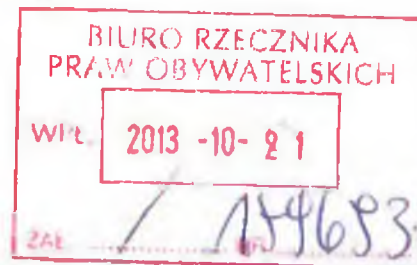
DYREKTOR
Areszt Sędziowski
w Bydgoszczy
[Podpis]
nr nr 101 Złazica / oddział

OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
ul. Wały Jagiellońskie 4
85-128 BYDGOSZCZ

RPO-733160/13

Bydgoszcz, 2013.10.16

I.dz. OI/OP-0912/6/13/4460

Pani
Justyna Lewandowska
Dyrektor Zespołu
"Krajowy Mechanizm Prewencji"

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Nawiązując do pisma nr **RPO-733160-VII-720.5/13/WS** z dnia 10.09.2013 r., wraz z którym otrzymałem *Raport z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Areszcie Śledczym w Chojnicach*, uprzejmie informuję o sposobie realizacji zaleceń sformułowanych w punkcie 2 przedmiotowego opracowania:

Zalecenia ujęte w punktach 1.2; 1.4; 1.17 i 1.19 zostały częściowo wykonane, o czym Dyrektor Aresztu Śledczego w Chojnicach poinformował Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich pismem z dnia 14.10.2013 r., I.dz. DD-0912/02/13/16756. Jednocześnie dyrektor w/w jednostki przedstawił mi potrzeby finansowe odnośnie realizacji zaleceń w pozostałym zakresie.

Ze względu na charakter zaplanowanych zadań oraz ich wysoki koszt, wobec aktualnego braku wystarczających środków finansowych, przekazywanie adekwatnych sum pieniężnych, w celu realizacji wydanych przez Państwa zaleceń, będzie następowało sukcesywnie w ciągu najbliższych kilku lat.

Wykonano w 4 egz.:

- Egz. 1 – adresat
- Egz. 2 – Zespół Kontroli CZSW w Warszawie
(ds. ZK -0912-30/13/569)
- Egz. 3 - Dyrektor AŚ w Chojnicach
- Egz. 4 – a/a

DYREKTOR OKRĘGOWY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ w Bydgoszczy
i Skarżymku
kpt. Marek Popławski

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2013 -10- 2 5

RPO-733160-VII-720.5/13/WS

00-090 Warszawa Tel centr 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

**Pan
płk Dariusz Szatkowski**
Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej
ul. Wały Jagiellońskie 4
85-128 Bydgoszcz

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

1764337

Uprzejmie dziękuje za pismo z dnia 16 października 2013 r. (OI/OP-0912/6/13/4460) zawierającym odpowiedź na Raport z wizytacji przeprowadzonej przez pracowników Zespołu Krajowy Mechanizm Prewencji w Areszcie Śledczym w Chojnicach.

Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazanie bardziej szczegółowych informacji dotyczących przewidywanego terminu realizacji zaleceń skierowanych do Pana Dyrektora, których wypełnienie nie było możliwa w aktualnym roku budżetowym.

Z powierzeniem
Wojciech Sadownik
Wojciech Sadownik
Specjalista

Warszawa, 2013 -10- 25

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-733160-VII-720.5/13/WS

00-090 Warszawa Tel centr. 0-22 551 77 00

Al Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

**Pan
mjr Zbigniew Jażdżewski
Dyrektor
Aresztu Śledczego
ul. Pietruszkowa 4
89-600 Chojnice**

176 4338

Uprzejmie dziękuję z pismo z dnia 14 października 2013 r. (DD-0912/02/13/16756) zawierające odpowiedź na zalecenia zawarte w Raporcie z wizytacji przeprowadzonej przez pracowników Zespołu Krajowy Mechanizm Prewencji w Areszcie Śledczym w Chojnicach (dalej: Raport).

Jednocześnie informuję, że tak jak zaznaczono w Raporcie, sygnały dotyczące uniemożliwienia uczestniczenia we mszach zgłaszali niektórzy tymczasowo aresztowani. Wskazane byłoby, aby w sytuacjach kiedy zachodzą okoliczności wskazane przez Pana Dyrektora tymczasowo aresztowany otrzymywał odpowiednią informację o powodach niedoprowadzania na msze.

Podobnie potrzebę wywieszenia cennika kantyny na korytarzach oddziałów mieszkalnych sygnalizowali sami osadzeni.

Należy podkreślić, że jednym z zadań wizytacji prewencyjnych KMP jest przedstawianie warunków panujących w wizytowanych jednostkach prezentowanych także przez osadzonych. Są to opinie i spostrzeżenia, które nie zawsze są znane administracji zakładów karnych czy aresztów śledczych, a odzwierciedlają codzienne problemy osadzonych.

Tak jak wskazałem w polemice na odpowiedź Pana Dyrektora na Raport z wizytacji Oddziału Zewnętrznego w Czersku Aresztu Śledczego w Chojnicach sposób wyposażenia pomieszczenia do widzeń w osobnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej jest wskazany w tabeli 20 stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Nr 186 poz .1820) i nie odpowiada stwierdzonemu przez pracowników KMP w Areszcie. W związku z powyższym podtrzymuje sformułowane w przedmiotowym Raporcie zalecenie.

Ponadto analiza raportów dotyczących oszczędności stawek dziennych żywieniowych do 20 %, analogicznie do Oddziału Zewnętrznego w Czersku Aresztu Śledczego w Chojnicach pozwala stwierdzić, iż w odróżnieniu od treści przepisu § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 września 2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 167 poz . 1633 ze zm.) działania te nie są stosowane w szczególnie uzasadnionych przypadkach, związanych z sezonowością występowania artykułów spożywczych na rynku i zróżnicowaniem cen w zależności od pory roku, a mają na celu poprawę bieżącej sytuacji finansowej jednostki. W związku z tym zalecam ograniczenie do wyjątkowych przypadków wydawanie przedmiotowych decyzji.

Zwracam się również z prośbą o wyjaśnienie zawartego w piśmie sformułowania „funkcjonariusze działu ochrony, którzy bezpośrednio realizują czynności służbowe w kontakcie z osadzonym”. Takie określenie rodzi podejrzenia czy uprawnienie do wejścia do pomieszczenia w którym realizowana jest kontrola osobista nie dotyczy wszystkich pracowników działu ochrony. W ocenie przedstawicieli KMP tak szerokie określenie kręgu osób, które mogą wejść do pomieszczenia podczas przedmiotowej czynności, rodzi ryzyko wystąpienia poniżającego traktowania.

W związku z powyższym na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się o przedstawienie stanowiska Pana Dyrektora w przywołanych sprawach.

Z poważaniem
Wojciech Sadoń
Wiceprezident
Specjalista

OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
ul. Wały Jagiellońskie 4
85-128 BYDGOSZCZ

RPO-733 160/13

Bydgoszcz, 2013.11.19....

I.dz. OI/OP-0912/6/13/5113

Pani
Justyna Lewandowska
Dyrektor Zespołu
"Krajowy Mechanizm Prewencji"

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Nawiązując do pisma nr **RPO-733160-VII-720.5/13/WS** z dnia 25.10.2013 r., uprzejmie wyjaśniam, iż przekazanie szczegółowych informacji dotyczących terminu zapewnienia Aresztowi Śledczemu w Chojnicach środków finansowych, niezbędnych do realizacji zaleceń, sformułowanych w raporcie z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w tej jednostce, nie jest aktualnie możliwe.

Powyższe uzależnione jest bowiem od wysokości środków przewidzianych w planie wydatków dla Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Bydgoszczy, będącego wynikiem podziału ustawy budżetowej na kolejne szczeble dysponentów środków budżetu państwa.

Wykonano w 2 egz.:

Egz. 1 – adresat

Egz. 2 – a/a

ARESZT ŚLED CZY
ul. Pietruszkowa 4
89-600 Chojnice

DD – 0912/02/13/19749

RPO-733 160 / B

Chojnice 21.11.2013

2013 -11- 25

NR 1604844

Biuro Rzecznika
Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo RPO-733160-VII-720.5/13/WS z dnia 25.10.2013 roku, stanowiące odpowiedź na pismo DD-0912/02/13/16756 po wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Areszcie Śledczym w Chojnicach, która miała miejsce w dniach 15 – 16.05.2013 roku, przesyłam wyjaśnienia, odnoszące się do zawartych w ww. piśmie do Dyrektora Aresztu Śledczego w Chojnicach, w zakresie:

- 1) Braku możliwości uczestniczenia we mszy świętej wszystkich zgłaszających taką potrzebę tymczasowo aresztowanych – po otrzymaniu Raportu z wizytacji przeprowadzonej przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji wydano polecenie informowania osadzonych, którzy nie mogą brać udziału we mszy świętej ze względu na konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego lub zapewnienie bezpieczeństwa osadzonym pozostającym w konflikcie i od tej pory są informowani o tym fakcie. Zalecono również wychowawcom takie dobieranie grup izolacyjnych, żeby w miarę możliwości we mszy świętej mogła brać jak największa grupa osadzonych, przy zachowaniu wymogów wynikających z Kodeksu Karnego Wykonawczego.
- 2) Potrzeby wywieszenia cennika kantyny na korytarzach oddziałów mieszkalnych – zgodnie z wcześniejszą odpowiedzią, cenniki znajdują się na tablicach informacyjnych w korytarzach oddziałów mieszkalnych od stycznia 2013 roku. Informacje osadzonych o ich braku mogły wynikać z faktu, że niektórzy osadzeni nie zwracali na nie uwagi i nie wykazywali zainteresowania możliwością dostępu do nich.
- 3) Odpowiedniego przygotowania i wyposażenia pomieszczenia do widzeń w osobnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej – jak już wcześniej poinformowano w piśmie DD-0912/02/13/16756, w Areszcie Śledczym w Chojnicach, ze względu na architekturę budynku i brak dodatkowych pomieszczeń do zaadoptowania, nie ma obecnie możliwości przygotowania takiego pomieszczenia, które spełniałoby oczekiwania pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji. Wydzielenie wspomnianego pomieszczenia mogłoby się odbyć tylko i wyłącznie poprzez zlikwidowanie pomieszczeń do pracy funkcjonariuszy i pracowników, a to wiązałoby się ze znacznym pogorszeniem warunków pracy, które i tak nie należą do komfortowych. Z warunkami pracy funkcjonariuszy i pracowników w Areszcie Śledczym w Chojnicach mieli okazję zapoznać się pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji, którzy dokonywali wizytacji w jednostce. Ze względu na brak możliwości stworzenia pomieszczenia do udzielania widzeń w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej taka forma nagrody na chwilę obecną skazanym nie może być udzielana.

4) Realizowanie oszczędności na stawkach dziennego wyżywienia osadzonych są w pełni zgodne §. 5.4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 września 2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. 167 poz. 1633) wraz z warunkami wymienionymi w wymienionym paragrafie t.j. nie pogorszenia jakości wyżywienia poprzez zmniejszenie objętości dań, wymaganej wartości kalorycznej posiłków. Jednocześnie pragnę poinformować, iż zadaniem dyrektora jest zapewnienie osadzonym również innych należności, zapewnienie odpowiednich warunków pobytu. Wszelkie te zadania realizowane są w ramach określonego budżetu jednostki. I to poprzez racjonalną gospodarkę finansową jesteśmy w stanie zapewnić osadzonym odpowiednie przysługujące należności. Zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych wydatki powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Dla zapewnienia uzyskania jak najbardziej korzystnych cen artykułów żywnościowych realizowane zamówienia publiczne prowadzone przez jednostkę oraz zamówienia tzw grupowe dla kilku jednostek. Efektem tych działań są dostawy towarów o niższych cenach.

5) Wyjaśnienia wątpliwości, dotyczących sposobu realizacji kontroli osobistych osadzonych – jak już wyjaśniano we wcześniejszym piśmie; kontrole osadzonych odbywają się w odrębnym, niemonitorowanym pomieszczeniu, wyposażonym zgodnie z obowiązującymi przepisami, znajdującym się na terenie ścisłym jednostki. Każdorazowo kontrole osadzonych przeprowadzają funkcjonariusze działu ochrony i w ich trakcie do pomieszczenia nie mają prawa wchodzić żadne osoby postronne. Jedynymi osobami, które mogą wchodzić do pomieszczeń (konkretnie w celu przeprowadzenia kontroli), w których przeprowadzane są kontrole osadzonych, są funkcjonariusze działu ochrony, którzy bezpośrednio realizują czynności służbowe w kontakcie z osadzonymi. Z reguły kontrolę osobistą osadzonego przeprowadza jeden funkcjonariusz, który przebywa w pomieszczeniu z osadzonym. W uzasadnionych przypadkach jest to dwóch funkcjonariuszy działu ochrony. Sytuacja taka zachodzi, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że osadzony może dokonać napaści, sprawą nadrzędną jest zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonariuszowi działu ochrony przeprowadzającemu kontrolę i rolę ubezpieczającego musi pełnić drugi funkcjonariusz działu ochrony. Żaden funkcjonariusz działu ochrony, który nie realizuje bezpośrednio czynności służbowej w kontakcie z osadzonym poddawany kontroli nie może wejść do pomieszczenia, w którym taka kontrola jest przeprowadzana. W interpretacji wcześniejszej odpowiedzi przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji wyciągają zbyt daleko idące wnioski. Przeprowadzanie kontroli osobistych osadzonych realizowane jest zawsze z poszanowaniem praw i godności osadzonych, w taki sposób aby uniknąć ryzyka wystąpienia poniżającego traktowania osadzonych.

Wvk. 2 egz.

1. egz.- adresat
2. egz.- a/a

A handwritten signature in dark ink is visible, along with a faint, illegible stamp or official seal to its right.

BIURO

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

RPO-733160-VII-720.5/13/WS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Warszawa, 2013 -12- 16

Pan
mjr Zbigniew Jażdżewski
Dyrektor
Aresztu Śledczego
ul. Pietruszkowa 4
89-600 Chojnice

1776208

W odpowiedzi na pismo z dnia 22 listopada 2013 r. uprzejmie informuję, iż wymagania dotyczące wyposażenia pomieszczenia do przeprowadzania widzeń w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej zostały określone przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Nr 186 poz. 1820) a nie jak wskazał Pan Dyrektor przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji.

Pragnę także poinformować Pana Dyrektora, że stosowana w jednostce metoda informowania osadzonych o sposobie rozpatrzenia wniosków i próśb nie realizuje postanowień § 9 ust. 2 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003 Nr 151 poz. 1467 z późn. zm.), który stanowi, że obowiązek pisemnego zawiadamiania nie dotyczy próśb i wniosków składanych osobiście w swojej sprawie przez osobę osadzoną w zakładzie karnym lub areszcie śledczym i załatwionych bezpośrednio po zgłoszeniu. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich prośba lub wniosek jest załatwiony bezpośrednio po zgłoszeniu w sytuacji, np. gdy osadzony zgłosi się na rozmowę do dyrektora jednostki penitencjarnej czy podczas wizytacji cel przez tegoż, przedłoży prośbę lub wniosek, a dyrektor jest w stanie ten wniosek lub prośbę rozpoznać zaraz po zgłoszeniu. Z interpretacją pojęcia bezpośredniości załatwiania próśb i wniosków przedstawionego w piśmie RPO z dnia 15.03.2011 r. (RPO-

666243-II-704.2/11/MM), zgodził się Centralny Zarząd Służby Więziennej (pismo z dnia 20.04.2011 r., BPR(s)-0510/1445/3/11). Praktyka informowania osadzonych o sposobie rozpatrzenia wniosku lub prośby w dniu złożenia nie mieści się w pojęciu bezpośredniego załatwienia zdefiniowanym przez Rzecznika Praw Obywatelskich i zaakceptowanym przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej i tym samym wymaga zmiany.

W związku z powyższym na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się o przedstawienie stanowiska Pana Dyrektora w przywołanej sprawie.

Wojciech Sadownik
Wojciech Sadownik
Specjalista

ARESZT ŚLED CZY
ul. Pietruszkowa 4
89-600 Chojnice

DD – 0912/02/13/14/23112

Chojnice 22.01.2014

Biuro Rzecznika
Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo RPO-733160-VII-720.5/13/WS z dnia 16.12.2013 roku, stanowiące odpowiedź na pismo DD-0912/02/13/19749 po wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Areszcie Śledczym w Chojnicach, która miała miejsce w dniach 15 – 16.05.2013 roku, przesyłam wyjaśnienia, odnoszące się do zawartych w ww. piśmie do Dyrektora Aresztu Śledczego w Chojnicach, w zakresie:

1) Odpowiedniego przygotowania i wyposażenia pomieszczenia do widzeń w osobnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej – jak już wcześniej poinformowano w piśmie DD-0912/02/13/19749, w Areszcie Śledczym w Chojnicach, ze względu na architekturę budynku i brak dodatkowych pomieszczeń do zaadoptowania, nie ma obecnie możliwości przygotowania takiego pomieszczenia, które spełniałoby warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Jak już wcześniej poinformowano, wydzielenie wspomnianego pomieszczenia mogłoby się odbyć tylko i wyłącznie poprzez zlikwidowanie pomieszczeń do pracy funkcjonariuszy i pracowników. Taka zmiana wiązałaby się ze znacznym pogorszeniem warunków pracy, które i tak nie należą do komfortowych. Z warunkami pracy funkcjonariuszy i pracowników w Areszcie Śledczym w Chojnicach mieli okazję zapoznać się pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji, którzy dokonywali wizytacji w jednostce. Ze względu na brak możliwości stworzenia pomieszczenia do udzielania widzeń w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej, taka forma nagrody skazanym nie może być udzielana. W przypadku realizowania remontu i przebudowy jednostki, uwzględnione zostanie przygotowanie ww. pomieszczenia.

2) Zmiany sposobu informowania osadzonych o sposobie rozpatrzenia prośby – wszystkie wnioski, skargi i prośby osadzonych w Areszcie Śledczym w Chojnicach załatwiane są zgodnie z uregulowaniami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 roku w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i prośb osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Zgodnie z § 9 ust. 2 ww. Rozporządzenia, można odstąpić od pisemnego zawiadamiania w przypadku prośb i wniosków składanych przez osadzonych w swojej sprawie, jeżeli są one załatwiane bezpośrednio po zgłoszeniu. Prośby lub wnioski osadzonych w miarę możliwości załatwiane są niezwłocznie po zgłoszeniu do właściwego przełożonego i jest on w stanie taki wniosek lub prośbę rozpoznać zaraz po zgłoszeniu. Szczególnie dotyczy to spraw zgłaszanych przez osadzonych w trakcie rozmowy, na którą osadzony zgłosił się podczas wizytacji cel i pomieszczeń, w których przebywają osadzeni lub podczas kontroli miejsc pracy. Zalecono

funkcjonariuszom i pracownikom jednostki, aby w przypadku, jeżeli prośby i wnioski osadzonych nie będą załatwiane bezpośrednio po zgłoszeniu, informacja o sposobie załatwienia spraw była sporządzana w formie pisemnej.

Wyk. 2 egz.

1. egz.- adresat
2. egz.- a/a

DYREKTOR
Aresztu Sledczego
w Chojnicach

mjr mgr inż. Zbigniew Jazdzewski